

EESTI GEOLOOGIA SELTS ESTONIAN GEOLOGICAL SOCIETY

Keskkonnaministeeriumi looduskaitse osakond

18.04.2016 nr 2016-10

Eerik Kumari nimelise looduskaitsepreemia ja Eesti looduskaitse märgi kandidaadi esitamine

Eesti Geoloogia Selts MTÜ esitab Eerik Kumari nimelise looduskaitsepreemia ja looduskaitse kuldmärgi kandidaadiks looduse tundja ja aktiivse tutvustaja geoloog **Kalle-Mart Suuroja**.

Kalle-Mart Suuroja (3.10.1945 Tudulinna) on geoloog (geoloogiamagister, 1996; PhD geoloogia, 2008). Ta lõpetas 1969. aastal Tartu Riikliku Ülikooli ja töötab Eesti Geoloogiakeskuses.

K.-M. Suuroja on loodusuurijana tegutsenud enam kui 50 aastat. Tema sulest on ilmunud Eestimaa loodust tutvustavaid artikleid, lühijutte, raamatuid, novelle, looduskalendrid (17 trükist alates 2000. aastast) ja kuuldemänge ning ta on olnud ka loodussündmust kajastava filmi „Kaali saladus“ kaas-stsenarist. Ta on püstitanud Eesti suurimate metroriidikraatrite – Kärddla ja Neugrundi tekke hüpoteesi, tõestanud nende struktuuride päritolu ning jaganud uuringute tulemusi laiale loodushuviliste ringile.

K.-M. Suuroja on laia silmaringiga populaarne güid *Looduse Omnibussi* retkedel. Tema juhendamisel on alates 2003. aastast külastatud Eesti rannikualasid, panku, paljandeid, rändrahne, meteoriidikraatrid, koski ja jugasid Virumaal (pankrannik, Lahemaa, Kunda, Sinimäed, Mummassaare paikkond, Pähklimäe, Narva-Jõesuu, Narva kosk, põlevkivikaevanduste piirkond), Harjumaal (Pakri saared, Neugrundi kraatri piirkond), Läänemaal (Harilaid), Saaremaal (Panga pank, Ruhnu saar) ning Põlvamaal. Lisaks loodusretkedele Eestis on K.-M. Suuroja esinenud korduvalt Rahvusraamatukogu loodusõhtutel tutvustades seal Eesti, Norra, Austraalia, Kamtšatka ja Islandi huvitava tekkelooga loodusobjekte. Tema esinemiste stiil on kõitev, laia kuulajaskonda kaasav.

K.-M. Suuroja on osalenud aktiivselt Eesti kivimeid ja nende teket tutvustavate ekspositsioonide loomisel ning täiendamisel Porkuni Paemuuseumis, TÜ Loodusmuuseumi geoloogiamuuseumis, TTÜ muuseumis, Kohtla Kaevanduspark-Muuseumis. Ta on aidanud koostada üldhariduslike koolide õppekogusid ja on esinenud erinevate huvigruppide üritustel looduslikke protsesse tutvustavate ettekannetega, kirjutanud rohkelt artikleid Eesti ajakirjadele (Eesti Loodus, Horisont, Loodusesõber, Keskkonnatehnika, Noorus, Looming jt) ning rahvusvaheliselt tunnustatud teadusajakirjadele (Tectonophysics, Meteoritics & Planetary Science, Baltica, Springeri ja Elsevier kirjastuse väljaanded).

K.-M. Suuroja uurimistöo on olnud seotud peamiselt Eesti aluspõhja ja pinnakatte geoloogilise kaardistamisega (on koostanud keskmisemõõtkavalise Eesti aluspõhja geoloogilise koondkaardi koos seletuskirjaga). Ta on tegeleenud mitme maavara: põlevkivi, karbonaatkivimite, savi, graniidi, mineraalvee, polümetallide otsinguga. 1990. aastatel hakkas ta innustunult uurima rannikuprotsesse, rändrahne ja geoloogilisi struktuure: meteoriidikraatrid, tektoonilised rikked,

Ehitajate tee 5, 19086 Tallinn
Tel +(372) 5054823; URL <http://www.egeos.ee>

Registrikood 80066958; IBAN EE062200001120030179, Swedbank

kerked, pealenihked, glatsiotektoonilised nähtused. Geoloogi töö kõrvalt on ta väsimatult tutvustanud Eesti geoloogiat ja loodusobjekte laiale avalikkusele.

Valik K.-M. Suuroja kirjutatud Eesti loodust tutvustavaid raamatuid

Raamatu pealkiri	Ilmumise aasta	Lk arv	Märkus
Viimane marsruut	1983	176	novellikogu
Kärdla meteorite crater	2001	38	
Eesti joad	2003	96	
Estonian waterfalls	2003	80	
Kiviaabits. Eesti kivimid	2004	120	
Põhja-Eesti pangad	2004	192	
Eesti 101 loodusimet	2005	196	koos M. Suurojaga
Põhja-Eesti klint	2005	220	
Põhja-Eesti klint. Eesti looduse sümbol	2006	224	
Baltic klint in North Estonia as symbol of Estonian nature	2006	224	
Eesti 100 rändrahnu	2006	109	koos M. Suurojaga
Kiviaabits. Eesti mineraalid	2007	191	
Kärdla meteoriidikraater*	2008	64	
Balti klint – loodus ja ajalugu	2008	216	
Hiidrahnud*	2008	191	
Eesti joad	2011	112	koos M. Suurojaga
Harjumaa loodusmonumendid*	2013	144	koos M. Suurojaga
Virumaa loodusmonumendid*	2012	144	koos M. Suurojaga
Hiiumaa loodusmonumendid*	2014	127	koos M. Suurojaga
Põlvamaa loodusmonumendid*	2015	128	koos M. Suurojaga

*Raamat kuulub sarja *Eesti Loodusmonumendid*

Valik K.-M. Suuroja avalikke esinemisi geoloogia ja keskkonnahariduse teemadel

Kuupäev	Ettekande pealkiri	Avaliku esinemise koht
18.07.1997	Sääl niriseb allik nii selge	Toivo Tootseni 9 osalejaga saade Eesti Raadios
11.08.2002	Kärdla ja Osmussaare hüdkraatrid	Astronoomiahuviliste VII Üle-Eesti kokkutulek Käinas
10.08.2008	Kivide maailmast	Viru Folk Käsmus
04.05.2011	Sajailmne Rahvuskivi	Rahvuskivi XIX sünnipäev Tallinna Ühisgümnaasiumis
09.09.2011	Eesti pae erimite nimistu ja rikkalik kollektsioon	Pandivere paekonverents Väike-Maarjas
25.05.2012	Kuhu kadus Porkuni paekivi?	Pandivere paekonverents Porkunis
21.02.2013	Rändrahnud Eestis ja maailmas	Ala põhikool
22.10.2013	Pandivere, karst ja puhas põhjavesi	Ida- ja Lääne-Virumaa Keskkonnahariduse konverents Rakveres https://www.youtube.com/watch?v=wUiUOX1P9L8
17.10.2015	Eesti geoloogilisest kaardistamisest peale II Maailmasõda	XI geoloogia sügiskool Tartus
06.03.2016	Eesti meteoriidikraatritest	Muuseumi meediapank https://www.youtube.com/watch?v=hW9v8ISiV5s

Anne Pöldvere

/allkirjastatud digitaalselt/

juhatuse esimees

Kontakt: anai@ut.ee, 5186327